

TÁJÉKOZTATÁSI RENDSZEREK

Hálózatok, regionális rendszerek

00/393

PENG, Weihong – CISNA, Jennifer: HTTP cookies – a promising technology = Online Inf.Rev. 24. vol. 2000. 2. no. 150-153. p. Bibliogr.

Ígéretes technológia: az ún. „cookie”-k megjelenése a világhálón

Ember-gép kapcsolat; Hatékonyság; Számítógép-hálózat

A cikk ismerteti az ún. „cookie”-k alkalmazását a világhálón, és a használók azonosításában játszott szerepüket. Miközben ezek az eszközök fokozzák a webhelyek barátságosságát, aggodalomra ad okot, hogy a szolgáltatók a használók tudta nélkül a kliens-gépekre küldik őket. A szerzők az érem mindkét oldalát megvizsgálják, és rámutatnak a technológia előnyeire és hátrányaira.

(Autoref.)

Lásd még 350, 353, 369, 377, 379, 381-383, 385-386, 390-391, 405, 408, 411

Természettudományi és műszaki tájékoztatás

00/394

MALINOWSKA, Elżbieta: Problemy informacji naukowej i technicznej w Polsce = Prz.Bibl. 67.rocz. 1999. 4. no. 285-294. p.

Res. angol nyelven

A tudományos-műszaki tájékoztatás problémái Lengyelországban

Tájékoztatási rendszer; Társadalmi követelmények

A tudományos-műszaki tájékoztatás rendszere Lengyelországban, noha készültek vonatkozásában fejlesztési tervek (ld. pl. a SINTO-ban megfogalmazott koncepciót), nem rendelkezett soha olyan támogatással és annyi erőforrással, mint amennyivel a fejlett nyugati államok hasonló szervezeti rendelkezetek és azóta is rendelkeznek.

Ha a lengyel szakemberek értek is el eredményeket a tudományos-műszaki tájékoztatás terén, azok a sanyarú körülmények miatt torzók maradtak. Ezen túlmenően a szóban forgó tevékenység bizonyos mértékig légtüres térbe is került, minthogy az ipar inkább licenceket és know-how-kat hasznosított: rest volt arra, hogy a szakirodalomra támaszkodva maga fejlesszen.

A demokratikus átalakulás ellentmondásos folyamataiban a rendszer egészséges és életrevaló összetevői – szervezetei, szolgáltatásai és eljárásai – sem maradtak fenn. A lengyel kormányzati szervek csak azt hallották ki a nyugati pályázatokból, hogy „mindenki felelős a saját informáltságáért”.

Úgyhogy szinte mindent előről kellett kezdeni a tudományos-műszaki tájékoztatási rendszerben, még ha voltak is a múltból átvehető rendszerfragmentumok. A Tudományos Kutatási Bizottság mindenestre kimunkálta, hogy az új rendszernek „mi mindent kell tudnia”. Nevezetesen: a rendszer központi intézményeit finanszírozási és jogi szempontból „életképes” állapotban kell tartania, el kell végeznie a rendszer intézményhálózatának és szolgáltatási modelljeinek rekonstrukcióját, rendbe kell

tennie a technikai infrastruktúrát, elindítania a kutatómunkát, gondoskodnia a képzésről és továbbképzésről.

Napjainkban az a legsürgetőbb, hogy a rendszer ismét legitimmé váljék. E tekintetben bizvást támaszkodni lehet a tudományos-műszaki információs rendszerről szóló 1971. évi 35. számú minisztertanácsi határozat meghatározott részleteire. Rendet kellene teremteni az információforrások gyűjtésében, amire ugyancsak van használható előkép 1979-ből, amikor minisztertanácsi rendelet határozta meg 18 központi könyvtár gyűjtőkörét, illetve a gyűjtőkör megoszlását. Nagyon fontos volna kijelölni a nemzeti könyvtár helyét ebben a rendszerben, e nélkül ui. nincs megfelelően funkcionáló rendszer. Nem kevésbé azonnali feladat a NASK számítógépi hálózat gyors kiépítése az akadémiai és tárcaintézeti, illetve a felsőoktatási központok valamennyi szervezeti egységének bevonásával.

A kutatásban és a képzésben-továbbképzésben az EU irányzatokhoz kell igazodni, s ezen belül elérni a lengyelországi szükségleteket fedező nagyságrendeket.

(Futala Tibor)

Orvostudományi tájékoztatás

Lásd 390

Kutatás és termelés információellátása

Lásd 365, 376, 406

Közérdekű tájékoztatás

00/395

MARCELLA, Rita – BAXTER, Graeme: Citizenship information needs in the UK: results of a national survey of the general public by personal doorstep interview = *Aslib Proc.* 52.vol. 2000. 3. no. 115-123. p. Bibliogr. 10 tétel.

Az állampolgárok információigénye az Egyesült Királyságban: egy országos közvéleménykutatás eredményei

Igény; Közérdekű tájékoztatás; Közvéleménykutatás

A British Library kutatási és innovációs központja 1999-ben folytatta le a lakosság információs igényeire vonatkozó felmérés első szakaszát (*Aslib Proceedings*, 1999. 4. sz.). A második szakaszban mintavétel alapján 898 interjú készítették a megkérdezettek lakásán. A minta összetétele általában megfelelt az országos arányoknak, de a nők, az idősek, és a gazdaságilag inaktívak aránya meghaladta az országosakat.

Az interjúk során az alábbi kérdésekre vártak választ:

- melyek a legaktuálisabb, őket foglalkoztató ügyek;
- mely forrásból szerezték ezekben az ügyekben a legtöbb információt (a médiumok messze vezetnek 75%-kal a források között, de a legtöbben a könyvtárakhoz fordulnának, ha további információkra lenne szükségük);
- befolyásolták-e jelentősen ezen ügyek életüket;
- mennyiben voltak informálva az európai közös valuta, az egészségügyi válság és az önkormányzati pénzügyi megszorításokról;
- az ún. „túlélési” információk (munkahely, tanulás, lakás, szociális támogatások) terén voltak-e problémáik, illetve milyen forrásból szerezték be a szükséges információt;

- milyen hátrányt szenvedtek a szükséges információ hiánya következtében;
- mennyire informáltak az ún. állampolgári kérdésekben (országos és helyi politika, állampolgári jogok, szociális támogatások, emberi jogok);
- milyen fajta egyesületekben tagok;
- milyen rendszerességgel szavaznak az országos, a helyi és az európai választásokon, ezen túlmenően milyen politikai aktivitást fejtenek ki;
- mennyiben használják az információs és kommunikációs technikát;
- milyen eszközt használnak, hogy az illetékesek tudtára adják véleményüket.

Az interjúban ezek után a könyvtárak és más információs források használatára irányultak a kérdé-

sek. A legnépszerűbbeknek a közkönyvtárak bizonyultak, a válaszolók 43%-a említette őket, mert könnyen hozzáférhetőek, mert rendszeresen használják őket, tekintélyük és megfelelő atmoszférájuk van. A válaszolók 72,5%-a könyvtári tag (ez magasabb, mint a legutóbbi felmérés 58%-a). Ugyanakkor kevés bizonyíték volt arra vonatkozóan, hogy fel is keresték ilyen információk megszerzése ügyében a közkönyvtárakat. Meglehetősen sokan vannak, akik nem tudják, hogy a könyvtárak rendelkeznek az Európai Unióra, a kormányzati kiadványokra, az egészségügyre, a jogszabályokra és a tanulmányi lehetőségekre vonatkozó információkkal. A könyvtáraknak többet kell tenniük idevágó gyűjteményeik és felkészültségük fejlesztésére.

(Papp István)

VEZETÉS, IRÁNYÍTÁS

Munka- és rendszereservezés, értékelés

00/396

LUCKE, Christian: Teamgeist oder Machtkampf in Besprechungen? Organisationsentwicklung durch Zusammenarbeit = Bibliotheksdienst. 34.Jg. 2000. 5. no. 737-754. p.

Csapatszellem vagy hatalmi harc a megbeszéléseken? Szervezetfejlesztés együttműködéssel

Kommunikáció -személyzetten belül; Munkaértekezlet; Munkaszervezés

A Berlieni Központi és Tartományi Könyvtár, mely 1995-ben a Berlieni Városi Könyvtár és az Amerikai Emlékkönyvtár egyesítéséből jött létre és két székhelyen működik, a bonyolult új struktúrában sok szervezési problémával küzdött. Például az értekezletek meglehetősen sok időt igényeltek és nem a kívánt határfokkal működtek. Ezért a könyvtár vezetése 1998-ban külső szakértőkhöz fordult: milyen szervezeti változtatást javasolnak, többek között mit tanácsolnak az értekezletekkel kapcsolatban? (A téma nem periférikus: egy németországi vizsgálat keretében 850 vezető úgy nyilatkozott, hogy munkaidejének 65%-ig terjedő részét értekezleteken tölti.)